



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Missionis Anglicanæ Societatis Iesv

More, Henry

Avdomari, 1660

Iacobi Sharpe certamen cum parentibus. n 9.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38320

1608.

ram negavi; naturæ priuilegio uti mihi licuit quemadmodum cæteris, præter quam quod intelligo Magistratum moderatiorem non probare apertam accusati Sacerdotis confessionem, nè vltro mortem accersamus, & iudicibus imponamus necessitatem contra nos lege agendi quam nollent. Trium testimonio damnatus sum dicentium me pluribus in locis cum tenerer in Arce captiuus scripsisse, *Thomas Garnettus Sacerdos*: Scripsi equidem, sed probari non potuit me scripsisse. Nouem annos impendi consolandis animâ-
disque Catholicis, alijs aberrantibus reducendis in viam; nullam vnquam prodicionem agitavi animo, neque agitari cognoui) cumque Ministellus malitiosè obijceret æquiuocè ista dici, "Nequaquam, bone vir, inquit, nam si æquiuocè agere voluissem, iam mihi esset viuere liberum priuilegio iurandi modo propositi; Iurandum antiquo Regum more conceptum vltro obtuli me iuraturum, tulique in iudiciū conuetam eo tempore formam; adstat ad latus Minister qui eius habet exemplar: Istud vero quod nunc proponitur habet cum fidelitate Religionis præiudicium ita permistum ut nemo id Catholicus, meâ quidem sententiâ, iurare possit.) Tum erectis in Cœlum oculis, manibus ad pectus decussatis "O me Felicem, inquit, cui hic dies fortunatissimus illuxit! Quid miramini me hoc dicentem? Equidem existimo neminem in mûdo hac hora me feliciorum. Auertat Deus ab hoc regno iram suam, neque repetat, obsecro, ab eo sanguinem meum. *Domine, nè statuas illis hoc peccatum*; ignoscat Deus illi qui me perquisitoribus detexit; parcat apparitori qui meprehendit: condonet Londinensi Episcopo qui in custodia dedit, & Secretario qui instigauit: Indulgeat Arcis Præfecto, & testibus quos ille produxit: Utinam illos omnes possim in Cœlo videre vnâ mecum æterna fruente beatitudine.) Recitata deinde precatio Dominicâ, salutatione Anglicâ, Symbolo Apostolorum, & Hymno veni Creator Spiritus, ad ea verba, *sermone ditans guttura*. subducto curru pependit, & animam innocentem tradidit Creatori, circumfusâ plebe prohibente succidi funem prius quam supremum exhalasset Spiritum. Acta sunt hæc Londini vigesimo tertio Iunij Anni sexcenti simi octauj, dum numeraret ille ætatis annos triginta quatuor, Societatis verò vix integros quinque.

Certamen
alterum
Iacobi
Sharpe cū
parentibus

IX. Et hic quidem fuso sanguine lauream consecutus est immortalē. Videamus in alio genere certantē alium, & in parentum cōuersione frustra laborantem, quo discant qui præ-propero ardore feruntur in affines reducēdos, quanto in discrimine versari necesse sit, si suo magis ingenio, quam Superiorum secuti ductum se applicent: Quamuis enim iste non suorum, sed sui victor euasit, polliceri tamen idem sibi vnusquisque non debet, nè fidentiam quam in se cum certa spe collocat, fiduciæ quæ in Deo solo ponenda est, præponderante irruentibus hinc inde blandimentorum, lachrymarum, lamentorumque vndis obruatur & pereat. *Iacobus Sharpe* (dictus *Pollardus*) venerat sub hoc tempus Sacerdos ad Tyrocinium; Is in Angliam post abolutum biennium, & vota nuncupata redux, hæc ad *Clandium* Generalem sua manu conscripsit.

Admo-

Admodū Reuerende in Christo Pater noster, Pax Christi. Mense abhinc quarto literas ad tuam Prem. Dedi, & vitæ meæ rationem aliquam, & meâ in parentum meorum conuersionem studium intimaui; verùm cum secus ac putaram omnia euenerint, censui non ingratum tuæ Paternitati uturum (Superiore id consulente) si huius rei exitum paucis aperirem. Cùm à primo meo in Angliam ingressu sæpius tum præsens per sermonem, tum absens per literas apud parentes meos egissem, uti natiuo solo ædibulq; relictis aliò te transferrent, vbi ego familiarius cum eis versari possem, & securius illi faciliusque Catholicorum frui consuetudine, ceu medio ad eorum salutem aptissimo, tandem postulatis annuunt, fidemque dant omnia ex animi mei sententia præstituros; eoque iam ventum erat, ut nihil præter ædes commodas deesse videretur: Ego onus hoc ædium quærendarum in me lubens lætulque suscipio, sperans fore non tam loci amænitate, quàm Sanctæ Religionis dulcedine capiendos: Sed eorum quos ego capere destinaram laqueos non euasi. Parentes siquidem ut me circumuenirent, ædes suâ (spõte mutarunt, ad domum cuiusdam Doctoris Theologiæ, & apud istos Archidiaconi, se contulerunt. Amicos interim meos non amicè admonent, ut eo loci cum illis communicatus accederem: fraudem Catholici non senserunt, vseruntque ut ijs satisfacerem: Acquieui, & pridie Ascensionis eos conueni. Agi inter nos cæptum de loci situ, & domesticarum rerum dispositione: Illi se mecum profecturos promittunt ad destinatum à me locum. Ista dum agimus, en tibi supra nominatus doctor domum hanc cum vxore commoraturus accedit: Sanctè mihi pridem & iuratus in literis quæ extant scripserat in hunc sensum; Nunquam Dei faciem videam, si tibi saluus in domum meam ingressus non pateat & egressus; Quod & sæpius fideliter præstitit, humaniter me domi tractando (me enim illius fidei totum commiseram, hac ratione prodesse sperans parentibus) foris etiam apud parentes meos liberè conuersandi facultatem sub Archiepiscopi Eboracensis publico sigillo impetrarat: ipse etiam me domum patris adduxit, & Irenarchæ, à quo pridem titulo Sacerdotij captus fueram, conciliauit. Omnia ex animi sententia fluere videbantur: At dum postridie Ascensionis me ad iter accingo nouas ædes cum parente petiturus, subito Irenarcha (cui pacis ut vocant Regiæ procuratio commissa erat) à parente & Doctore vocatus aduolat; cubiculum ingreditur; multa de conditione mea, de locis quæ frequentaueram sciscitatur: accusat quod sacrum in nobilis cuiusdam domo fecissem; Quid multa? Ad disputandum me prouocat; tandemque parentum me custodiæ committit; ad hoc enim illi immunitatem ostendunt ab Archiepiscopo concessam. Irenarcha parenti subdolè minatur me ni cautè custodiat, multamque pecuniam imponit si euado; duos insuper famulos addit qui satellitum vice nè de via domum versus elabar obseruent. Domum igitur parentum sat benècinctus adducor, confluunt vicini & cognati, aduentum & omnia fausta adgratulantur. Parentes hoc rerum successu læti, & in fraude felices, nouis me artibus aggrediuntur. Bono animo esse

1608. esse iubent; pecuniam copiosam, vestes meli ores, necessaria omnia promittunt. Dies aliquot vt potui transegi amicorum visitationibus detentus, externâ latitiâ quod telum in animo latebat mentiente. Instabat festum Pentecostes, vehemensque me inuasit desiderium diem illum inter Catholicos celebrandi; ingenium ad fugam conuerto; dum hanc meditor, ad vicinum oppidum vbi publicus conuentus agebatur inuitor: Annuo, sed ea lege vt nullus concionator ad disputandum, nullus Magistratus ad examinandum accederet; Conditione acceptant; progredimur. Erat autem illo in oppido nobilis quidam Pastor, qui licet professione esset Medicus, & peritus iuris, auctoritate etiam pacis-procurator, curam tamen scilicet gerebat animarum: Hunc ad me inuitant, ingenio subdolum, sermone blandum & totius in me conpirationis conscium; Clam vocatus ex improviso adest, salutat perbenigne; longo sermone de Religione agit; post leuem de re vna & altera controuersa velitationem, domum suam inuitat, vel potius pro auctoritate imperat, eâ lege vt si illum ego in partes meas, vel me ille ad suas pertraheret, libertate donarer, sin minus, eâdem qua veni securitate discederem. Parentes meo nomine legem accipiunt, meque post festa ad certamen paratum fore promittunt. His ita constitutis, cogitare incipio de Doctoris dubiâ & suspectâ fide, & de dolosis parentû artibus, qui non solum mihi in Religione acquiescere nolent, sed nihil non agerent vt me ad sectam suam pellicerent. Quare iterum fugâ mihi consulere statui: Noctē quadam parentes cubitum concesserant, famulis ad fores sedere solitis remotis, egredior igitur; ostio clauis oblerato omnes includo; ephippio frænoque onustus ad equum ocreatus festino. Inclusi animaduertentes, clamant; per fenestram prosiliunt; nudis pedibus insequuntur; assequuntur, in equum manum iniiciunt: Hac spe frustratus ad pedes prouoco, cogitans domum Catholici quindecim milliaribus distantem. At illi vicinis excitatis vias insident, equites peditesque sequuntur. Cursum & sudore fessum aliud non occurrit quàm vt insequentibus me offerrem domum reducendum. Parentes hac potiti victoria omnia diligentius obseruant, vectibus ferreis muniunt fenestras; Interdiu Mater custos erat, nec licuit ab eius latere discedere: Noctū Pater eodem mecum in lecto decumbebat: Alijs enim me credere non sunt ausi suspicionum plenissimi, vt nè con sanguineos quidem ad colloquendum admitterent. His per aliquot dies transectis ducor domum Doctoris iam dicti; mansi dies quinque, parente comite. Quotidianas cum eo disputationes habui (maximè de Canone scripturæ) & omnia comitatis officia. Cùm nihil verborum lenocinijs argumentisue proficeret, suasisit parentibus longiore opus esse morâ, non dubitare se tandem euieturum, multos enim fingebar se Secerdotes & Laicos conuictos ad suam traxisse Religionem.

Domum rursus redeo, vbi mihi permolestè accidit quòd cùm Catholici ad me misissent quendam in habitu pauperis qui me inuileret, cognosceretque quo loco res meæ essent, parentes antequam inter nos agere possemus

prehensurum

prehensum ablegari curarunt Eboracum ad carcerem vbi etiam nunc detinetur. Nec contenti omnem ad me aditum amicorum præclusisse, Hæreticos quotidie admittunt, vt si non ratione conuictum, importunis saltem disceptationibus oppressum ad sua alliciant. Hereditatem amplam pollicentur, pecuniam ter mille aureorum, ædes, suppellectilem ostentant dicentes, *Hæc omnia tibi dabo, si cadens adoraueris secundum fidem nostram.* Nuptias proponunt, vxorem & dotem amplam, & ante omnia spem prolis ad bona possidenda: Hoc Mater vrgebat maximè, prole post me relicta abeundi quo liberet futuram potestatem. Erant hæc leuiora: Actius profecto percellunt parentum continuæ preces, lachrymæ, ploratus, oculos videre lachrymarum imbre madentes, faciem macie tabescentem, verba audire quæ possent cor lapideum emollire. Non vana fingo: Quid ego dicere, quid cogitare potui, quando videre cogebam vtrumq; parentem genibus in terrâ prouolutis & elatis manibus has voces miserandum in modum eructantes: Miserere nostri Fili mi, miserere nostri, miserere Genitoris, miserere Genitricis, miserere vberum istorum quæ te lactauerunt: Vitam à nobis acceptam tu morte compensabis? Miserere saltem canitie, miserere senectutis; noli canos nostros cum matre ad inferos deducere; noli instar serpentis materna viscera corrodere: Nihil te mouet materna facies rugis plena, madida lachrymis; nihil paterna pietas, nihil Dei Religio? maledicta hora in qua genitus es, & tempus quo te in studijs aluimus: Itane Patrem, Itane Matrem Filius deseret? Accipe prius cultrum, ingratus Fili, (cultrum mihi obtulerunt) & cultro hoc iugulum nostrum pete, ne videre cogamur tuum infelicem exitum. Hæc centies (nihil addo) hæc pœnè continuo ingeminarunt; Non erat locus, non hora, non colloquium, vbi hæc lamenta aures non verberabant meas. Quis mihi quæso sensus inter tot lamenta esse potuit? Non potui sanè non dolere; sed Saluatoris dicto solatus dolere lenij, *Qui diligit Patrem & matrem &c.* Occurrit etiam celebre illud Hieronymi dictum, viua certè hypothese depictum; "Si mater (parso crine, scissis vestibus ostendat vbera quibus te nutrierat, si pater in limine iaceat, per calcatum perge Patrem, sic cis oculis ad Crucis vexillum euola; solū pietatis genus est in hac re esse crudelè.) Hoc ego spiritali solatio animū refeci meum: hac me armaturâ contra omnia carnis & sanguinis tentamenta defendi. Dū vero hæc aguntur, Archidiaconus ille, de quo supra, me ad prandium sollicitat; vbi cum pro more multa promuntur, sermo tandè incidit de Edicto recens à Rege edito, quo Sacerdotes omnes ex Anglia relegabantur. Ego hoc nuntio lætus capi me Sacerdotem prodere; (Parentes enim hoc celauerat) & Edicti vti beneficio volui pro libertate potiunda. Egi sæpe cum parentibus, sollicitavi amicos vt suaderent, nè fortè si palam pro Sacerdote agnosceret, in reditu esset maius periculum. Sed nil preces, nil argumenta mouerunt, præualuit in eis spes futurū me aliquando eiusdem cum ipsis Religionis. Volui me pacis Præfetto palam pro Sacerdote sistere, Sed nec hoc licuit, omni ad me intercluso aditu: Opportunè accidit, vt sæpe nominatus Doctor me per literas ad disputandum

1608. inuitaret, idque publica auctoritate: Libens parui: Inter cetera, petij vt copia mihi fieret Ediçti de Sacerdotum exilio: Vt legi, rogatus an essem Sacerdos, vtrò agnouij; cupiens eo vti quasi beneficio; sed res vt optabam non successit. Confestim enim Eboracum mittor ad Cõsiliarios Regios, detincoq; ad septem hebdomadas expectans supremi Præsidis voluntatem. Quo intervallo cauerant Parentes nè communi cum ceteris Sacerdotibus carcere clauderer, nè ex ipsorum confortio fortior euaderem; sed domo perditissimi Hæretici, Catholicisque inimicissimi, à quo præter iurgia, blasphemias, & turpissima quæque nihil audire potui. Et nè requies vlla daretur, aderant Parentes; Mater à mane ad vespèram in eodem mecum cubiculo manebat, vt vel lachrymis me emolliret, vel quidquid literarum ad me scriberetur interciperet, & Catholicorum congressum auerteret: sedenti assidebat, comitabatur ambulantem, exeuntem inlequebatur. Si horas legerem (nam fuit mihi semper copia Breuiarij) ocluso cubiculo fores obseruabat; Cùm quocunque agerem aderat, & omnia discutiebat. Conuenire me volebat quidam Catholicus, & quò minore cum suspitione veniret accessit Ministro comite. Hunc mater inuitat vt mecum disputet. Ille ridiculè satis, mirari se dixit quod ego neglecta fide Regni, sibi multique alijs ignotam Religionem amplecterer: Carceris cultos adstant, Indignabundus, Quid, inquit, tu fidem istorum ignorare te dicis, cùm eam tenearis impugnare, apage vias tuas, & contumelijs oneratum eiecit domo. Mater Catholicis omnibus imprecabatur tanquam seditiosis perduellibusque: Inuehebatur in eos qui quidquam suppeditarent aut vestis, aut pecuniæ, aut hospitij; In Sacerdotem præsertim quendam ætate venerabilem, doctrinâ clarum, qui eo in carcere detinebatur, dicebat enim illum peruertisse filium. Voluit tandem mecum ipsa rem conficere: Conciones frequentat; & si quid contra Catholicos dictum fuisset ad me defert, & conatur suadere: inuitat ad audiendam concionem, pollicetur locum in templo secreti sermonem futurum de rebus quæ aures meas non offenderent; lanam offert quâ aures obstruam modò velim vel semel interesse. Vt vidit immotum, rursus ad lamenta se conuertit: Nihil ergo facies mei causa, Fili? Ego vestra adirem templa, audirẽ sacra, neque tamen arbitrarer me quidquã conscientia meâ nocituram. Hoc omnes Doctores nostri facerent: Tunè prudentior? Ego pro te in die Iudicij stabo, pro te respõdebo. Conscientia docet colendos esse parentes, tu illos negligis: Multiplicas preces quasi non possis sine illis saluari; Colis imagines, cùm Deus solus sit colendus: si tamen vis mecum domũ redire, hæc omnia tibi permittam; tecum orabo, tecum ieiunabo, & tuo nomine elemosynas quas voles distribuã. Nihil horum te me uerò infelicem matrem &c. similibus enim centies repetitis me à mane ad vespèrã fatigat. Malunt me Carcere perpetuo teneri quàm vt exul proficiscar, quò conspectu meo liceat frui; Hoc agunt apud conciliũ Regium, & Iudices; oblatã etiam pecuniã flagitat: Illi annuunt, modò velim interesse concioni, vel iusurandum recens cõpositum iurare. Ego offero me concionanti ad futurum, modò liceat mihi confestim eodem loci de sublimi verba ad populũ facere

facere: Non placet: Frequentes interim me aduent Pseudo-Euangelij Ministri: Nullum enim doctrinâ insignem præteribant parentes quem ad me non adducerent; Dominus dedit os & sapientiam, quibus & opponentium rationibus, & audientium expectationi videbar fecisse satis.) Hæc ille ad *Claudium*. Tum exul primum, deinde redux in Angliam post annorum aliquot labores Professus quatuor votorum duodecimo Maij anni sexcentesimi vigesimi secundi, non diu superfuit.

X. Eo fere tempore quo hic in exilium pulsus alias sedes quærere iussus est; *Guilielmus VVright* Anglicanæ Missioni additus est ex Germania Superiore. Natus Eboraci, & artibus quibus liberales doctrinæ continentur instructus, Auunculi Sacerdotis operâ Rhemos transmiffus, aliquanto post tempore Romanam profectus, in Societatem cooptatus est, octauo Decembris, año seculi quingentesimi octogesimo primo: Dum peracto Tyrocinio humanioribus repetendis, & Logicæ deinde inchoandæ admouetur, incommodâ vltus valetudine, mittitur Viennam Austriæ. Isthic feliciter confectis studijs, bis Philolophos explicuit, ac tertio Græcij Stiriorum; Tum etiam Theologos totidem fere per annos: Vtrobique Sodalitati Beatæ Virginis Annuntiatæ dirigendæ Præfectus, Ferdinandum secundum frequentem habuit auditorem, qui in omni vita beneficij memor non minus absentem per literas coluit quàm præsentem perorantemque coluerat. Doctor Theologiæ renuntiatus, & quatuor nuncupatis votis, anno sexcentesimo secundo Alphonso Carillo earum Regionum Prouinciali iunctus est socius. Sed cum sublatis dispersisque per temporum iniquitatem viris in nostra Missiõne claris, vndique conquirerentur qui eorum locum cum dignitate implerent, *Personius* literis *Claudij* Generalis munitus, *Guilielmum* ab extetis ad domesticos labores auocat, & in Angliam destinat. Vix octo menses consuētis nostrorum occupationibus impenderat, iudicio nescio quo proditus capitur, & in Arcem Londini compingitur. Re intellecta, Salisburius Comes Præfecto Arcis renuntiat non esse hunc hominem qui se regni Reipublicæ rationibus misceat aut eo loco tenendum; mitteretur potius ad Episcopum, Doctum uel quempiam cum quo de Religione decernat. Richardus Bancroftius per eos dies in Archiepiscopi Cantuariensis iura intrauerat, (vir austerus & rigidus) hic post breuem de Religione sermonem, ducendum tradit ad Album-Leonem cum mandato vt ne cuiquam ad eum pateat aditus. "Id mirum est (inquit *VVrightus*) Ego enim à viginti iam annis familiariter versatus sum cum similis vobis seclæ hominibus, neque vlla vnquam intercessit offensio: Nunc in Patriam redux, ab omni arce commercio? Durum id quidem, sed si ita fieri necesse est, non repugno.) At viri comitas & existimatio doctrinæ pluribus aperuit aditum, non ad eius solius præfens, sed ad plurium solatium sempiternum. Eodem carcere tenebatur Pseudo-verbi-Seminator sed de concione postulatus pronuntiat contra Ministros coniugatos; Hic fidelem se obtulit & præstitit interpretē, siue literæ essent vltro citroque; mittendæ, siue quidpiã aliud amicis significandum.

Guilielm.
wright ex
Germaniã
in Angliam
traijcit.

Capitur, &
Ministros
duos con-
uertit.